

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1974
FORFATTER:	Alfred Sarnæs
TITEL:	Ikke mere skattely
KORT RESUME:	Bramdrup og Bramdrupdam siden 1935

øjnene«, og jeg vovede forsøget, da de gav mig 100 pct. opbakning, og det er jeg meget taknemlig for.

Børge Jensen fra Kolding

De store arrangementer omkring nytårsballet har skaffet den dygtige danseinstruktør mange internationale kontakter, således at han i dag er en af de mest benyttede dommere ved de store danseturneringer i såvel ind- som navnlig udland.

– Jeg har haft den ære at være dommer ved Worlds Cup, fortæller Børge Jensen videre, og dommerværdigheden ved de store internationale turneringer har bragt mig over næsten hele Europa. Men det irriterede mig lidt i begyndelsen, når der på plakater og i programmer stod: *Borge Jensen, Copenhagen.* – Det har jeg fået rettet – og se nu her:

Han fremviser nu en stor plakat fra en international danseturnering i Italien, og mellem dommere fra Paris, Rom, London og Hamburg står højt og tydeligt: *BORGE JENSEN, KOLDING.*

At dommerværdigheden også giver anledning til turistreklame, viser et udklip fra en engelsk avis, der i anledning af Børge Jensens tilstedeværelse som dommer bragte et trespaltet billede af Koldinghus og Slotssøen i forgrunden, og som i overskrift og tekst fortalte, at så skøn en by kom den danske dommer fra.

– Må jeg ikke lige til slut, siger Børge Jensen, fremhæve dansen og de internationale turneringer som et middel til fremme af mellempåvirkende forståelse. – Der er ikke politik i dansen, og det er helt utænkeligt, at det nogen sinde skulle blive tilfældet.

Bysvenden

Ægteparholdene, som beredvilligt har bakket Børge Jensen op og har dannet den basis, der muliggør de store kostbare arrangementer omkring nytårsballerne. – Her opstår venskaber for fremtiden, der også består, når dansen er lagt på hylden.

Ikke mere skattely

Landsbyen, der blev Koldings Frederiksberg! Det er Bramdrup med Bramdrupdam, der har fået den fornemme betegnelse. Når man tænker på det københavnske Frederiksberg, forbinder man det gerne med et isoleret område af København, hvor rige mennesker har slået sig ned, idet Frederiksberg altid forhen har været skattely. Noget sådant gælder næppe for Bramdrup, her bor naturligvis rige og mindre rige, men at beboerne har fundet et skattely gælder ikke mere.

Jeg har kendt Bramdrup med Bramdrupdam siden april 1935. I 1935 blev jeg kaldet til sognepræst for Harte-Bramdrup menigheder. Men jeg har altid haft

Bramdrup Sogns gamle bondearistokrater er borte, næsten alle landbrugsejendomme er forsvundet.

Af Alfred Sarnæs

Bramdrup lidt på afstand, idet jeg alle årene igennem har haft min bopæl i Påby i Harte sogn, hvad der i nogle år medførte, at jeg sjældent kom til Bramdrup og Bramdrupdam, bortset fra de tjenstlige handlinger, som var knyttet til Bramdrup kirke. Senere fik jeg rig lejlighed til at oprette det forsømte, lærte sognet og dets beboere ganske godt at kende, enkelte endda meget godt, så godt at de knyttedes til os ved et nært venskab. De fleste af dem er forlængst under mulde. Da jeg lærte sognet at kende og fik min gerning der, var det er udpræget bondesamfund, således som alle landsbyer forhen var det.

I Bramdrup fandtes og findes bl. a. efterkommerne af nogle få og virkelig fornemme bondeslægtter, en bondeadel med en særlig livsholdning. En slags aristokrater, der her betyder, at de havde en god og sund vurdering af tilværelsen og deres medmennesker. Bramdrupdam, der altid var lidt for sig selv, havde et mere blandet folkeelement, handlende og mindre næringsdrivende og en del ældre mennesker, der havde trukket sig tilbage fra deres livsgerning og nu tilbragte deres livsaften der. »Thi«, som det hed, »så er det så let at komme til Kolding«. Bramdrupdam var dog heller ikke tømt for landbrug. Nogle smågårde og et gartneri var stadig placeret der. Men disse jorder er forlængst udstykket og bebygget, da Bramdrupdam fik »vokseværk«. Det »gamle« Bramdrup var hyggeligt, indbyggerne følte, de kom hinanden ved, alle kendte alle og færdedes i hinandens hjem i hverdag og til fest, både i glæde og sorg. Og de hægede om den smukke natur, der fandtes i sognet, hvis østlige del stadig har smukke og velplejede skove. Det er ikke blot nu, at »Bramdrup Skovkro« er et velbesøgt udflugts, fest- og traktørsted. Det har den altid været, takket være dens smukke placering i bøgeskoven, lige smuk sommer og vinter. Pladsen omkring den gamle kirke, delvis ombygget 1880 af materialer fra den gamle romanske kirke med naboskab til den gamle stråttækte skole, der forlængst er ophørt at fungere som skole, er stadig trods alle ændringer lidt af en idyl og fortæller om en gammel landsby.

* * *

Det »gamle« Bramdrup havde omkring 1935 knap 500 indbyggere. Hvor mange, der er i dag, ved jeg knap. Kun at hele pastoratet nu har omkring 5000 indbyggere, hvoraf Bramdrup tegner sig for hovedparten. Bramdrup sogn har i de sidste tyve år undergået en eksplosionsagtig udvikling, som allerede så småt begyndte efter anden verdenskrigs ophør. Landbrugsejendommene er næsten alle forsvundet, solgt og jorden udstykket til parcelboliger, så sognet og byen har fået et helt nyt ansigt. De gamle slægter er stort set væk, de slægter, som forstod at få de bedste glæder ud af det nøjsomste og enkleste liv. Deres åndelige behov dækkedes stort set af kirken, skolen og forsamlingshuset med foredrag og andre aktiviteter plus den fra fædrene nedarvede, simple livsvisdom. En ny generation er vokset op, og mange tilflyttere er kommet udefra, en generation, som naturligvis ikke er ringere end den forrige, men anderledes.

Forhen havde skolen en førstelærer og en lærerinde. Nu møder man en mastodont af en skole med en lærerstab på omkring 42. Sognet er ikke mere det begreb, det forhen var. Nu føler man sig som borger i Kolding stor-kommune, og tilfredsheden hermed er vist almindelig udbredt. En ny generation er vokset op, og tilpasningsevnen er stor. Resterne af den gamle generation tænker, at når man nu engang ikke må være selvstændig, må man være tilfreds med at høre til Kolding, hvis myndigheder og forretningsdrivende gør alt, for at man skal føle sig veltilpas under de ændrede forhold. Eller gør man blot en dyd af nødvendigheden?

Alfred Sarnæs

Provst Alfred Sarnæs, der i denne artikel fortæller om »Koldings Frederiksberg«.